

KENNISGROEP EUROPEES STRAFRECHT

NIEUWSBRIEF

augustus 2017

Deze Nieuwsbrief is een uitgave van de Kennisgroep Europees Strafrecht en Mensenrechten (KESM) van de rechtbank Amsterdam. In de Nieuwsbrief vindt u een maandelijks selectie van de belangrijkste ontwikkelingen, jurisprudentie, annotaties, artikelen en andere publicaties op het gebied van Europees Strafrecht. Klik op de hyperlinks om naar de documenten te gaan.

In deze Nieuwsbrief komen de volgende onderwerpen aan bod:

- [TERUGKEERRICHTLIJN \(2008/15/EG\): DUUR EN AANVANGSTIJDSTIP INREISVERBOD](#)
- [KADERBESLUIT 2002/584/JBZ: TOEPASSELIJKHEID VAN ARTIKEL 4 BIS \(VERSTEKVONNISSEN\) OP APPELVONNISSEN](#)
- [WETS: GEEN EERDERE VOORWAARDELIJKE INVRIJHEIDSTELLING WANNEER VI-DATUM NIET ZEKER OF MET GROTE MATE VAN WAARSCHIJNLIJKHEID VASTSTAAT](#)
- [UITLEVERING: VERVOLGINSUITLEVERING AAN TURKIJE TOEGESTAAN ONDANKS RECENTE ONTWIKKELINGEN \(NASLEEEP MISLUKTE STAATSGREEP\)](#)
- [KADERBESLUIT 2002/584: TOEPASSELIJKHEID ARTIKEL 4 BIS \(VERSTEKVONNISSEN\) OP APPELVONNISSEN EN 'VERZAMELVONNISSEN'](#)
- [KORTE SIGNALERINGEN](#)

TERUGKEERRICHTLIJN (2008/15/EG): DUUR EN AANVANGSTIJDSTIP INREISVERBOD

Hof van Justitie van de EU, 26 juli 2017, C-225/16, ECLI:EU:C:2017:590 (Mossa Ouhrami)

[Hyperlink](#)

Trefwoorden: richtlijn 2008/115/EG, terugkeerrichtlijn, inreisverbod, duur en aanvangstijdstip daarvan

Het verzoek om een prejudiciële beslissing betreft de uitlegging van artikel 11, lid 2, van richtlijn 2008/115/EG over gemeenschappelijke normen en procedures in de lidstaten voor de terugkeer van onderdanen van derde landen die illegaal op hun grondgebied verblijven. De verwijzende rechter (de Hoge Raad) vraagt of artikel 11 lid 2 van de terugkeerrichtlijn niet alleen de duur van een inreisverbod regelt, maar ook het aanvangstijdstip ervan. Dit verzoek is ingediend in het kader van de strafzaak tegen Mossa Ouhrami en na het horen van de conclusie van de A-G luidt de uitspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie als volgt.

Ouhrami is veroordeeld wegens overtreding van art. 197 Sr op tijdstippen in 2011 en 2012. In cassatie betoogt Ouhrami dat de beschikking waarbij Ouhrami in 2002 ongewenst is verklaard gelijk moet worden gesteld met een inreisverbod, dat van kracht is geworden toen het werd uitgevaardigd of uiterlijk toen hij daarvan kennis heeft genomen, en dat de geldigheidsduur van dit inreisverbod in het onderhavige geval op grond van artikel 11, lid 2 van de richtlijn niet meer dan vijf jaar kon bedragen, zodat het in de jaren 2011 en 2012 niet langer van kracht was. De Hoge Raad wenst te vernemen of die termijn van vijf jaar ingaat op het moment van het uitvaardigen van een inreisverbod (of de daarmee gelijk te stellen ongewenstverklaring), op het moment dat de betrokkene het grondgebied van de lidstaten daadwerkelijk heeft verlaten of op een ander moment. Het antwoord van het HvJ EU komt neer op het tweede alternatief. De vraag wat uiteindelijk het tijdstip is waarop een inreisverbod begint rechtsgevolgen teweeg te brengen, en op basis waarvan de duur van dat verbod moet worden berekend, dient te worden beantwoord gelet op de bewoordingen, de opzet en het doel van richtlijn 2008/115. Uit de bewoordingen van de bepalingen van artikel 3, punt 6 en artikel 11, lid 1 van de richtlijn alsmede uit het gebruik van de uitdrukking “inreisverbod” vloeit voort dat een dergelijk verbod wordt geacht een terugkeerbesluit aan te vullen door het de betrokkene te verbieden gedurende een bepaalde tijd na zijn “terugkeer”, zoals deze term is gedefinieerd in artikel 3, punt 3, van de richtlijn, *en dus na zijn vertrek van het grondgebied van de lidstaten*, dat grondgebied opnieuw te betreden en er vervolgens te verblijven. Voor het ingaan van een dergelijk verbod *is dus verondersteld dat de betrokkene dat grondgebied eerst heeft verlaten*. Dit blijkt ook uit de opzet van de richtlijn. Hoewel de richtlijn de mogelijkheid biedt om het terugkeerbesluit en het inreisverbod tegelijkertijd vast te stellen, volgt uit de opzet van de richtlijn duidelijk dat deze twee besluiten los van elkaar staan: het eerste verbindt consequenties aan de onrechtmatigheid van het oorspronkelijke verblijf terwijl het tweede een eventueel later verblijf betreft en dit onrechtmatig maakt. Een eventueel inreisverbod vormt aldus een middel om de doeltreffendheid van het terugkeerbeleid van de Unie te vergroten door te waarborgen dat gedurende een bepaalde periode na verwijdering van een illegaal

verblijvende derdelander, deze persoon niet legaal zal kunnen terugkomen op het grondgebied van de lidstaten. Aan deze doelstelling zou afbreuk worden gedaan indien de weigering van een dergelijke derdelander om gevolg te geven aan de terugkeerverplichting en mee te werken in het kader van een verwijderingsprocedure hem in staat zou stellen zich geheel of ten dele te onttrekken aan de rechtsgevolgen van een inreisverbod, wat het geval zou zijn indien het tijdvak waarin een dergelijk reisverbod geldt, gedurende deze procedure zou kunnen ingaan of verstrijken. Uit de bewoordingen, de opzet en het doel van de richtlijn vloeit dus voort dat het tijdvak van het inreisverbod pas ingaat vanaf de datum waarop de betrokkene het grondgebied van de lidstaten daadwerkelijk heeft verlaten.

KADERBESLUIT 2002/584/JBZ: TOEPASSELIJKHEID VAN ARTIKEL 4 BIS (VERSTEEKVONNISSEN) OP APPELVONNISSEN

Hof van Justitie van de EU 10 augustus 2017, C-270/17 PPU, ECLI:EU:C:2017:628 (Tupikas)

[Hyperlink](#)

Trefwoorden: reikwijdte begrip “proces dat tot de beslissing heeft geleid”, artikel 4 bis, lid 1 van kaderbesluit 2002/584, hoger beroep, verstek.

In de onderhavige zaak heeft de verwijzende rechter, de rechtbank Amsterdam, een prejudiciële vraag gesteld naar aanleiding van een Europees Aanhoudingsbevel (EAB) dat op 14 februari 2017 was uitgevaardigd door de regionale rechter te Litouwen. Het EAB vermeldt dat betrokkene tegen het vonnis van de regionale rechter te Litouwen in hoger beroep is gegaan en dit beroep is door deze rechter afgewezen, zodat het hoger beroep niet heeft geleid tot een wijziging van de veroordeling van betrokkene in eerste aanleg. Het EAB bevat echter geen gegevens met betrekking tot het proces in hoger beroep, in bijzonder of de betrokkene is verschenen en of ten aanzien van het proces in hoger beroep is voldaan aan de voorwaarden zoals genoemd in artikel 4 bis, lid 1 van kaderbesluit 2002/584. De verwijzende rechter vraagt zich af of dat kaderbesluit in een dergelijk geval enkel van toepassing is op de procedure in eerste aanleg of ook op de procedure in hoger beroep.

Met zijn vraag wenst de verwijzende rechter in wezen te vernemen wat de reikwijdte is van het begrip “proces dat tot de beslissing heeft geleid” in de zin van artikel 4 bis, lid 1 van kaderbesluit 2002/584. Het gaat hier om het geval waarin rechterlijke uitspraken zijn geweest in de lidstaat waar het EAB is uitgevaardigd, waaronder ten minste een uitspraak is geweest zonder dat de betrokkene in persoon op dat proces is verschenen. De verwijzende rechter wil dat het Hof een prejudiciële beslissing neemt of in een dergelijk geval de procedure in hoger beroep als doorslaggevend moet worden beschouwd voor de toepassing van die bepaling.

Aan het kaderbesluit moet een uitlegging worden gegeven die kan verzekeren dat de vereisten van de eerbiediging van de grondrechten van de betrokkenen worden vervuld, echter zonder dat daarbij wordt afgedaan aan de doeltreffendheid van het stelsel van gerechtelijke samenwerking tussen de lidstaten, waarvan het door de Uniewetgever ingestelde EAB een van de wezenlijke elementen vormt. Het begrip “proces dat tot de beslissing heeft geleid” in de zin van artikel 4 bis, lid 1, van het kaderbesluit 2002/584 – dat een autonoom begrip van Unierecht is – moet dan ook in het licht van deze overwegingen worden uitgelegd.

Gelet op de context dat begrip, moet voor de uitlegging van dat artikel 4 bis, lid 1, moet rekening worden gehouden met de “onherroepelijke” aard van de “beslissing” of het “vonnis”. Het begrip “proces dat tot de beslissing heeft geleid” in de zin van artikel 4 bis, van kaderbesluit 2002/584 moet dus worden geacht te duiden op de procedure die heeft geleid tot de rechterlijke beslissingen waarbij de persoon om wiens overlevering wordt verzocht in het kader van de tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel, onherroepelijk is veroordeeld.

Uit de rechtspraak van het EHRM komt naar voren dat, wanneer in twee instanties is voorzien, de omstandigheid dat de betrokkene zijn rechten van verdediging in eerste aanleg daadwerkelijk heeft kunnen uitoefenen niet tot de conclusie mag leiden dat hij noodzakelijkerwijs de waarborgen van artikel 6 EVRM heeft genoten wanneer hij in tweede aanleg niet aanwezig is geweest. Dit betekent dat in het geval de procedure meerdere instanties heeft omvat die hebben geleid tot opeenvolgende beslissingen, waarvan ten minste een bij verstek is geweest, onder “proces dat tot de beslissing heeft geleid” de instantie kan worden verstaan die tot de laatste van deze beslissingen heeft geleid, voor zover de betrokken rechter definitief uitspraak heeft gedaan over de schuld van de betrokkene en deze heeft veroordeeld tot een straf, na een onderzoek, in feite en in rechte, van belastend en ontlastend materiaal, hetgeen in het voorkomende geval inhoudt dat de individuele situatie van de betrokkene in aanmerking is genomen. Het is immers de rechterlijke beslissing waarbij de zaak ten gronde definitief wordt afgedaan, die bepalend is voor de betrokkene, omdat die ertoe kan leiden dat hem zijn individuele vrijheid wordt ontnomen. Derhalve moet de betrokkene zijn rechten van verdediging in deze procedurele fase volledig kunnen uitoefenen om zijn standpunt doeltreffend aan te voeren.

Gelet op het voorgaande moet op de gestelde vraag worden geantwoord dat, wanneer de uitvaardigende lidstaat een strafrechtelijk procedure heeft ingesteld die meerdere instanties omvat en aldus aanleiding kan geven tot een opeenvolgende rechterlijke beslissing waarvan ten minste een bij verstek is geweest, het begrip “proces dat tot de beslissing heeft geleid” in de zin van artikel 4 bis, lid 1, van kaderbesluit 2002/584 in die zin moet worden uitgelegd dat hiermee enkel de instantie wordt bedoeld die heeft geleid tot de beslissing daarbij definitief uitspraak is gedaan over de schuld van de betrokkene en zijn veroordeling tot een straf, zoals een vrijheidsbenemende maatregel, nadat een zaak, in feite en in rechte, opnieuw is behandeld. Een procedure in hoger beroep zoals die welke in het hoofdgeding aan de orde is, valt in beginsel onder dit begrip. Het is echter aan de verwijzende rechter om zich ervan te vergewissen dat deze hiervoor genoemde kenmerken bezit.

WETS: GEEN EERDERE VOORWAARDELIJKE INVRIJHEIDSTELLING WANNEER VI-DATUM NIET ZEKER OF MET GROTE MATE VAN WAARSCHIJNLIJKHEID VASTSTAAT

Rechtbank Den Haag 27 maart 2017, ECLI:NL:RBDHA:2017:9141

[Hyperlink](#)

Trefwoorden: WETS, eerdere voorwaardelijke invrijheidsstelling, zeker of met grote mate van waarschijnlijkheid, 'Abschiebung'

In de onderhavige zaak is er sprake van eiser met de Nederlandse nationaliteit die in Duitsland is veroordeeld tot een vrijheidsstraf van zeven jaar en zes maanden. Bij een brief van 24 februari 2016 heeft de Duitse officier van justitie aan de Duitse advocaat van eiser meegedeeld dat van tenuitvoerlegging van de vrijheidsstraf overeenkomstig §456 a Strafprozeßordnung afgezien zou worden, voor zover aan de wettelijk voorgeschreven eisen is voldaan. In die brief wordt voorts benadrukt dat het Openbaar Ministerie geen invloed uitoefent op de uitwijzing van personen uit Duitsland en dat bij de beslissing verder uitgegaan wordt van onberispelijk gedrag van de veroordeelde. Vervolgens wordt bij besluit van 14 juni 2014 door de Duitse autoriteiten een inreisverbod van de duur van zes jaar opgelegd aan eiser. Eiser heeft een verzoek gedaan om de tenuitvoerlegging van de in Duitsland aan hem opgelegde straf aan Nederland over te dragen. Bij brief van 21 oktober 2016 is door de Minister van Veiligheid en Justitie aan de Duitse autoriteiten medegedeeld dat wordt ingestemd met de overdracht aan Nederland. In die brief is tevens bericht dat naar Nederlands recht voorwaardelijke invrijheidstelling plaatsvindt na tenuitvoerlegging van twee derde van de opgelegde straf en dat eerdere invrijheidstelling in dit geval niet mogelijk is, omdat de Duitse autoriteiten hebben bericht dat de datum van de voorwaardelijke invrijheidstelling in geval van tenuitvoerlegging in Duitsland niet vaststaat en ook niet met grote mate van waarschijnlijkheid is vast te stellen.

Eiser voert aan dat met voldoende mate van zekerheid vast staat dat de Duitse autoriteiten na ommekomst van de helft van de aan hem opgelegde vrijheidsstraf de verdere executie van die straf zouden beëindigen, onder de voorwaarde dat eiser gedurende zes jaar niet in Duitsland zou verblijven. Op deze grond handelt de staat aldus eiser onrechtmatig jegens eiser door de datum van de voorwaardelijke invrijheidstelling op twee derde deel van de opgelegde straf te stellen.

De rechtbank overweegt dat met de WETS Kaderbesluit 2008/909/JBZ in de Nederlandse wetgeving is geïmplementeerd. Op grond van art. 17 lid 4 van dit kaderbesluit kan bij de tenuitvoerlegging van een in een andere lidstaat opgelegde gevangenisstraf rekening worden gehouden met het tijdstip waarop de veroordeelde in die lidstaat in aanmerking zou zijn gekomen voor voorwaardelijke invrijheidstelling. De Minister van Veiligheid en Justitie kan op grond van artikel 15 lid 7 van het Wetboek van Strafrecht kan bepalen dat de voorwaardelijke invrijheidstelling op een eerder tijdstip plaatsvindt dan na het ondergaan van twee derde van de opgelegde straf. Daarvoor is noodzakelijk dat zeker of met grote mate waarschijnlijk is dat de veroordeelde op dat eerdere tijdstip in het land van veroordeling ook daadwerkelijk in vrijheid zal worden gesteld.

Eiser doet een beroep op de 'Abschiebung'-regeling (§ 456 a Strafprozeßordnung), die inhoudt dat een veroordeelde op grond van zijn veroordeling tot ongewenst vreemdeling wordt verklaard en een inreisverbod krijgt, waarbij na tenuitvoerlegging van de helft van de straf wordt bezien of de tenuitvoerlegging wordt opgeschort ten behoeve van uitzetting ('Abschiebung') van de veroordeelde. Voor toepassing van deze regeling is vereist dat de veroordeelde – naar het oordeel van de Duitse autoriteiten – goed gedrag heeft laten zien in detentie.

Anders dan eiser stelt staat niet in voldoende mate vast dat eiser in Duitsland na tenuitvoerlegging van de helft van de vrijheidsstraf voorwaardelijk in vrijheid zou worden gesteld. De vraag of de executie van de straf ten behoeve van de uitzetting zou worden opgeschort is door de Duitse autoriteiten nimmer beantwoord, omdat dit antwoord mede afhankelijk is van het gedrag van een veroordeelde in detentie. Gelet hierop kan met betrekking tot eiser derhalve niet geconcludeerd worden dat zeker of met grote mate waarschijnlijk is dat hij na de helft van zijn straf voorwaardelijk in vrijheid zou zijn gesteld. In de brief van de Duitse officier van justitie van 24 februari 2016 staat niets anders dan dat van verdere tenuitvoerlegging van de vrijheidsstraf zal worden afgezien, als voldaan is aan de wettelijke eisen en sprake is van onberispelijk gedrag van de veroordeelde en dat de officier van justitie zelf geen invloed uitoefent op de uitwijzing van personen uit Duitsland. Hieruit kan derhalve niet geconcludeerd worden dat aan eiser reeds gedurende zijn strafproces is toegezegd dat hij na ommekomst van de helft van zijn straf in vrijheid zou worden gesteld. Dat aan eiser reeds (op het moment van overdracht aan Nederland) een onherroepelijk inreisverbod was opgelegd, en dat derhalve in zoverre voldaan is de voorwaarden voor schorsing van de tenuitvoerlegging maakt vorenstaande niet anders. Slotsom van het vorenstaande is dat van onrechtmatig handelen van de staat bij de tenuitvoerlegging van de vrijheidsstraf van eiser niet is gebleken.

UITLEVERING: VERVOLGINSUITLEVERING AAN TURKIJE TOEGESTAAN ONDANKS RECENTE ONTWIKKELINGEN (NASLEEP MISLUKTE STAATSGREEP)

Rechtbank Den Haag 11 augustus 2017, ECLI:RBDHA:2017:8901

[Hyperlink](#)

Trefwoorden: uitlevering, Turkije, mislukte staatsgreep, terugkeergarantie, artikel 6, 3 en 13 EVRM.

Bij uitspraak van 5 december 2014 heeft de rechtbank Rotterdam de vervolgingsuitlevering van eiser aan Turkije toelaatbaar verklaard en op 15 april 2015 heeft de Hoge Raad het cassatieberoep van de eiser verworpen Op 10 juli 2015

heeft de Minister van Veiligheid en Justitie de uitlevering aan eiser toegestaan. Op 22 juli 2016 heeft de Nederlandse staat evenwel besloten om, in verband met de recente ontwikkelingen in Turkije [de nasleep van de mislukte staatsgreep van 15 juli 2016], uitleveringen aan Turkije voor onbepaalde tijd op te schorten. Eind 2016 heeft de Minister van Veiligheid en Justitie aan de Turkse autoriteiten aanvullende informatie en garanties gevraagd. De Minister van Veiligheid en Justitie acht inmiddels, op basis van de reactie van de Turkse autoriteiten, de uitlevering van eiser aan Turkije verantwoord.

In kort geding voert eiser een concreet en geïndividualiseerd risico van schending van de artikelen, 6, 3 en 13 van het EVRM aan, op grond waarvan uitlevering verboden moet worden.

De rechtbank oordeelt dat eiser de stelling dat er bij uitlevering een schending zou zijn van artikel 6 EVRM onvoldoende heeft onderbouwd of geconcretiseerd. Uit de overige omstandigheden kan niet worden afgeleid dat eiser zelf tot een risicogroep behoort noch dat hij terecht staat in een politiek gevoelige zaak. Daarbij is eiser ingegaan op de omstandigheid dat de voorzitter van de combinatie van de strafzaak tegen medeverdachten van eiser gedetineerd is en de officier van justitie is gevlucht. Deze omstandigheden zijn niet relevant, aldus de kort gedingrechter. Het valt namelijk niet in te zien dat de vervanging van deze personen door andere magistraten meebrengt dat eiser geen eerlijk proces zal krijgen. Verder stelt eiser zich op het standpunt dat inmiddels is gebleken dat bij Turkije niet meer van een rechtsstaat kan worden gesproken, zodat een eerlijk proces waarin recht wordt gesproken door onafhankelijke rechters reeds om die reden niet mogelijk is. Eiser onderbouwt dit met uitlatingen van een aantal vooraanstaande personen. Tegenover de stellingen van de Nederlandse staat, die heeft gewezen op de toelichtingen van de Turkse autoriteiten, vormt dat echter een onvoldoende onderbouwing van dit standpunt van eiser.

In het kader van zijn beroep op een dreigende schending van artikel 3 EVRM verwijst eiser naar de Turkse detentieomstandigheden. Volgens eiser wordt de dreiging op marteling versterkt door de Koerdische achtergrond van zijn zaak. Zoals reeds overwogen heeft eiser echter onvoldoende aannemelijk gemaakt dat hij tot een risicogroep behoort noch dat hij terecht staat in een politiek gevoelige zaak. In samenhang bezien met de door Turkije eerder dit jaar gegeven garanties is er onvoldoende concrete basis voor de conclusie dat eiser in het bijzonder een reëel risico loopt op schending van artikel 3 EVRM.

Eiser stelt zich ook op het standpunt dat er sprake is van een dreigende schending van artikel 13 EVRM. In geval van schending van enig hem bij dat verdrag toegekend recht na zijn uitlevering heeft hij het recht om te beschikken over een rechtsmiddel als bedoeld in artikel 13 EVRM. Gelet op hetgeen is overwogen, is de voorzieningenrechter van oordeel dat eiser niet aannemelijk heeft gemaakt dat de uitlevering zal leiden tot een zodanige onomkeerbare schade aan zijn gezondheid, dat op basis daarvan de conclusie gerechtvaardigd is dat niet tot uitlevering dient te worden overgegaan.

Wat betreft de terugkeergarantie staat vast dat de Turkse autoriteiten de dubbele garantie hebben verstrekt, inhoudende dat – in geval eiser daarom na zijn veroordeling verzoekt – de tenuitvoerlegging van de straf in Nederland is toegestaan, alsmede dat de Turkse autoriteiten akkoord gaan met de toepassing van de omzettingsprocedure in Nederland. De Nederlandse staat dient te vertrouwen op deze terugkeergarantie, tenzij er sprake is van feiten of omstandigheden die een uitzondering rechtvaardigen. In casu is er geen sprake van dergelijke feiten en omstandigheden.

Eiser heeft diverse op- en aanmerkingen geuit omtrent de door Turkije gegeven garanties, waarin geen concrete toezeggingen worden gedaan betreffende de duur van de procedure en de specifieke maatregelen die in zijn zaak worden genomen om te voorkomen dat de artikelen 3 en 6 EVRM worden geschonden. Het standpunt van eiser dat de garanties hierdoor onvoldoende informatie geven voor wat betreft de naleving van voormelde artikelen wordt verworpen door de rechtbank. De rechtbank gaat mee in het verweer van de staat dat het geven van meer informatie op dit moment op sommige punten niet mogelijk is dan wel niet nodig is, gelet op de verstrekte algemene informatie over de detentieomstandigheden als ook gezien het ontbreken van een Koerdische link in deze zaak. Alhoewel niet is geconcretiseerd in welke inrichting eiser zal worden geplaatst, is wel gegarandeerd dat de opgeëiste personen na uitlevering worden ondergebracht in een penitentiaire inrichting die geschikt is conform hun status, gelet op de categorie van strafbare feiten en de veiligheid. De rechtbank volgt dan ook niet eiser in zijn standpunt dat de gedane toezeggingen door Turkije ontoereikend zijn.

KADERBESLUIT 2002/584: TOEPASSELIJKHEID ARTIKEL 4 BIS (VERSTEKVONNISSEN) OP APPELVONNISSEN EN ‘VERZAMELVONNISSEN’

Hof van Justitie van de EU (Vijfde Kamer), 10 augustus 2017, C-271/17, ECLI:EU:C:2017:629 (Zdziaszek)

[Hyperlink](#)

Trefwoorden: EAB, reikwijdte begrip “proces dat tot de beslissing heeft geleid”, artikel 4 bis, lid 1 van kaderbesluit 2002/584, hoger beroep, verzamelvonnis, verstek.

De verwijzende rechter, de rechtbank Amsterdam, heeft prejudiciële vragen gesteld naar aanleiding van een Europees aanhoudingsbevel (hierna: EAB) dat op 12 juni 2014 was uitgevaardigd door de regionale rechtbank Gdańsk, Polen. Dit bevel strekt tot aanhouding en overlevering van Sławomir Andrzej Zdziaszek met het oog op de tenuitvoerlegging, in Polen, van twee vrijheidsstraffen. In het EAB wordt melding gemaakt van een op 25 maart 2014 door de Poolse rechter in eerste aanleg gewezen vonnis waarbij straffen zijn samengevoegd (verzamelvonnis). Dit vonnis betreft vijf feiten, genummerd 1 tot en met 5, waarbij het onderhavige verzoek om een prejudiciële beslissing enkel betrekking heeft op de vrijheidsstraf voor de strafbare feiten gevormd door de feiten 3 tot en met 5. De verwijzende rechter vraagt of artikel 4

bis, lid 1 van het Kaderbesluit 2002/584¹ zo kan worden uitgelegd dat het verzamelvonnis en hoger beroep onder dit “proces dat tot de beslissing heeft geleid” kunnen vallen. Daarbij is het ook nog de vraag of bij gebrek aan gegevens via het EAB of de opgevraagde aanvullende gegevens kan leiden tot weigering van de tenuitvoerlegging van het EAB. Met zijn eerste en zijn derde vraag, die tezamen dienen te worden behandeld, wenst de verwijzende rechter in wezen te vernemen of het begrip “proces dat tot de beslissing heeft geleid” in de zin van artikel 4 bis, lid 1, van kaderbesluit 2002/584 aldus moet worden uitgelegd dat dit betrekking heeft op de procedure in hoger beroep en/of een procedure tot wijziging van een of meer eerder opgelegde vrijheidsstraffen, zoals die waarin het verzamelvonnis is gewezen dat in het hoofdgeding aan de orde is. [Zie voor de toepasselijkheid van deze bepaling op een in hoger beroep gewezen vonnis de samenvatting van het arrest Tupikas, opgenomen in deze Nieuwsbrief.]

In de tweede plaats, gezien de eerste prejudiciële vraag, moet worden bepaald of een beslissing die is genomen in een latere fase van de procedure en wijzigingen van een of meer eerder opgelegde vrijheidsstraffen betreft, zoals het verzamelvonnis dat in het hoofdgeding aan de orde is, onder artikel 4 bis lid 1 van kaderbesluit 2002/584 kan vallen. De waarborgen van artikel 6 EVRM zijn niet alleen van toepassing op de schuldigverklaring, maar tevens op de bepaling van de straf. De inachtneming van de eerlijkheid van het proces impliceert dus het recht van de betrokkene om aanwezig te zijn bij de pleidooien vanwege de belangrijke consequenties die zij kunnen hebben voor de hoogte van de straf die hem zal worden opgelegd. Dat is het geval waar het gaat om een specifieke procedure voor de vaststelling van een totaalstraf wanneer dit geen louter formele berekening vormt, maar een beoordelingsmarge omvat voor de vaststelling van de strafmaat middels, met name, het in aanmerking nemen van de situatie of de persoon van de betrokkene, of ook van verzachtende of verzwarende omstandigheden. Daaruit volgt dat een procedure waarin een verzamelvonnis wordt gewezen, zoals aan de orde is in het hoofdgeding, waarin de duur van eerder opgelegde vrijheidsstraffen opnieuw wordt vastgesteld, relevant moet worden beschouwd voor de toepassing van artikel 4 bis, lid 1 van kaderbesluit 2002/584, aangezien die procedure de bevoegde autoriteit daartoe een beoordelingsmarge toekent en zij leidt tot een beslissing waarbij definitief uitspraak wordt gedaan over de straf.

In een geval als aan de orde in het hoofdgeding, waarin na een hoger beroep waarin de zaak opnieuw ten gronde is behandeld, bij een vonnis onherroepelijk uitspraak is gedaan over de schuld van de betrokkene en hem tevens op grond daarvan een vrijheidsstraf is opgelegd, waarvan de duur evenwel is gewijzigd bij een latere beslissing die is genomen door de bevoegde autoriteit nadat deze haar beoordelingsbevoegdheid ter zake heeft uitgeoefend en waarbij de straf definitief is vastgesteld, deze twee beslissingen beide in aanmerking moeten worden genomen voor de toepassing van artikel 4 bis, lid 1 van kaderbesluit 2002/584. Het antwoord op de eerste en derde prejudiciële vraag is dan ook dat het begrip “proces dat tot de beslissing heeft geleid” aldus moet worden uitgelegd dat het niet alleen ziet op de instantie waarin de beslissing in hoger beroep is gegeven, wanneer daarin na een nieuwe behandeling van de zaak ten gronde definitief uitspraak is gedaan over de schuld van de betrokkene, maar ook op een latere procedure – zoals die waarin het verzamelvonnis is gewezen dat in het hoofdgeding aan de orde is – waarin de beslissing is gegeven waarbij de hoogte van de aanvankelijk opgelegde straf onherroepelijk is gewijzigd, voor zover de autoriteit die laatstbedoelde beslissing heeft vastgesteld, in dit verband over een zekere mate van beoordelingsbevoegdheid beschikte.

Met zijn tweede vraag wenst de verwijzende rechter in wezen te vernemen of kaderbesluit 2002/584 aldus moet worden uitgelegd het de uitvoerende rechterlijke autoriteit toestaat te weigeren het EAB ten uitvoer te leggen omdat noch het formulier met het uniforme model voor het EAB, noch de overeenkomstig artikel 15, lid 2 van kaderbesluit 2002/584 van de uitvaardigende rechterlijke autoriteit verkregen aanvullende gegevens voldoende informatie verschaffen op basis waarvan zij kan vaststellen of een van de in artikel 4 bis, lid 1, onder a) tot en met d), van dat kaderbesluit bedoelde situaties zich voordoet. Voor een antwoord op deze vraag dient in herinnering te worden gebracht dat de controle die artikel 4 bis, lid 1 van kaderbesluit 2002/584 vereist, in beginsel betrekking moet hebben op de laatste instantie waarin de zaak ten gronde is behandeld en die tot de onherroepelijke veroordeling van de betrokkene heeft geleid. Weigering is van de tenuitvoerlegging van het EAB is mogelijk indien de betrokkene niet in persoon is verschenen op het proces dat tot de beslissing heeft geleid, tenzij in het EAB is vermeld dat aan de in de punten a), b), c), of d) van die bepaling genoemde voorwaarden is voldaan. Wanneer is vastgesteld dat een van de in die punten a) tot en met d) bedoelde omstandigheden zich voordoet, is de uitvoerende rechterlijke autoriteit dus verplicht het EAB ten uitvoer te leggen. Ingeval deze autoriteit meent dat zij niet over voldoende gegevens beschikt om rechtsgeldig over de overlevering van de betrokkene te kunnen beslissen, dient zij gebruik te maken van artikel 15, lid 2 van kaderbesluit 2002/584, en bij de uitvaardigende rechterlijke autoriteit dringend te verzoeken om de aanvullende gegevens die zij meent nodig te hebben om over de overlevering te kunnen beslissen. Voor het geval zij in die fase nog steeds niet de vereiste zekerheid heeft verworven over de eerbiediging van de rechten van verdediging van de betrokkene tijdens de relevante procedure, beschikt de uitvoerende rechterlijke autoriteit over de bevoegdheid om de tenuitvoerlegging van het EAB te weigeren. Gelet op het voorgaande dient op de tweede prejudiciële vraag dan ook te worden geantwoord dat kaderbesluit 2002/584 aldus moet worden uitgelegd dat in het geval waarin de betrokkene niet in persoon is verschenen in de relevante procedure of in voorkomend geval de relevante procedures voor de toepassing van artikel 4 bis, lid 1 van dit kaderbesluit, en waarin noch de gegevens op het formulier met het uniforme model voor het EAB, noch de gegevens die zijn verkregen overeenkomstig artikel 15, lid 2, van dat kaderbesluit voldoende informatie verschaffen om vast te stellen dat een van de situaties als bedoeld in artikel 4 bis lid 1, onder a) tot en met d), van kaderbesluit 2002/584 zich voordoet, de uitvoerende rechterlijke autoriteit de mogelijkheid heeft om de tenuitvoerlegging van het EAB te weigeren.

¹ [Artikel 4 bis lid 1 van het Kaderbesluit 2002/584.](#)

KORTE SIGNALERINGEN

Artikel, J. Langer, ‘Wie is er bang voor de prejudiciële procedure?’ *Strafblad* 2017 (3) 32.

Trefwoorden: artikel 267 VWEU, belemmering voortvarende strafrechtspleging, proactief.

[Hyperlink](#)

Artikel, Pieter Vermaas, ‘We kijken niet naar het bewijs – IRC Amsterdam en het Europese Aanhoudingsbevel’

Opportuun nummer 4, 2017.

Trefwoorden: overlevering, openbaar ministerie, IRC Amsterdam, EAB.

[Hyperlink](#)